

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Pandemie COVID-19 z demografické perspektivy: mezinárodní srovnání

Autorka práce: Markéta Březinová

Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / **velmi dobrá** / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / **velmi dobrá** / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: **výborná** / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy

Hlavním cílem předkládané bakalářské práce je zmapování vlivu věkové struktury na průběh první vlny (jaro-léto 2020) pandemie COVID-19. Autorka si dále v práci klade tři základní výzkumné otázky, které se týkají vlivu pohlavní a věkové struktury na incidence a úmrtnost na COVID-19, změny ve věkové struktuře nakažených a rozdílům v v mírách letality na COVID-19 a na respirační onemocnění v období před pandemií. Výzkumné otázky jsou podloženy stručným přehledem literatury na dané téma. Vzhledem k tomu, že se jedná o velmi aktuální téma a v době psaní práce pandemie stále probíhá, lze považovat stanovené cíle za adekvátní pro bakalářskou práci.

Práce s literaturou

Autorka využívá mimo základní demografické literatury uvedené zejména v první části druhé kapitoly i novější publikace věnující se pandemii COVID-19. Kapitola 3 nazvaná „Přehled relevantní literatury a vymezení výzkumných otázek“ je opravdu spíše přehledem než literární rešerší. Vzhledem k množství odborných článků, publikovaných zejména v rámci první vlny pandemie však považuji výběr zmíněné literatury za vhodný a relevantní, nicméně je škoda, že se jednotlivým publikacím nevěnuje širěji a jsou opravdu pouze jmenované. Citační úroveň práce je v pořádku.

Metodika práce

Autorka využívá kombinaci několika zdrojů a k jejich analýze využívá zejména základní ukazatele úmrtnosti a nemocnosti a metodu standardizace. Metody i ukazatele jsou vzhledem ke stanovenému cíli a výzkumným otázkám vhodně zvolené.

Analytická část práce

V analytické části se autorka nejprve věnuje souhrnným ukazatelům závažnosti první vlny pandemie. V této části počítá hrubé míry incidence, letality a fatality. Otázkou může být, proč autorka nevyužila

již zde míry standardizované, vzhledem k tomu, že již zde vybrané země mezi sebou na základě těchto hodnot porovnává.

V další podkapitole je srovnávána pohlavní a věková struktura nakažených. V tabulce 4 uvádí autorka rozložení jedinců s potvrzenou nákazou do 3 věkových skupin, a to podle skupin ekonomické aktivity. Toto rozložení autorka používá již v kapitole 2.6, bylo však nejspíš vhodné, uvést, proč autorka volí právě toto třídění pro účely popisu pandemie. Dále již používá klasické věkové pyramidy, které poskytují hlubší vhled do pohlavně-věkové struktury nakažených.

Při popisu grafů na obrázcích 14–18, které se věnují procentuálnímu rozložení potvrzených případů mezi věkové skupiny, hovoří autorka o „křížení věkových skupin.“ Přestože lze z grafů i dalšího textu vyvodit, co je tímto termínem myšleno, bylo by nejspíš možné popsat ho lépe či podrobněji uvést, co takové „křížení“ v rámci popisu věkové struktury znamená.

V kapitole 6.3 je analyzována pohlavní a věková struktura zemřelých na COVID-19. V tabulce 5 je opět uvedeno rozložení zemřelých do tří věkových skupin podle ekonomické aktivity (0-19, 20-64, 65+), které zde opět působí možná lehce nadbytečně, i vzhledem k tomu, že autorka uvádí, že ve všech vybraných zemích je více než 90 % zemřelých ve skupině 65+. Dále se autorka věnuje věkově specifickým mírám letality a fatality dle pohlaví. V uvedených grafech pro míru letality a fatality bych možná stála za zvážení uvádět hodnoty v logaritmickém měřítku.

V kapitole 6.4 se autorka již věnuje standardizovaným hodnotám vybraných ukazatelů a hodnotí tak výsledky očištěné od vlivu věkové struktury.

Pozitivně hodnotím zejména analýzu v kapitole 6.5, kde se autorka věnuje srovnání věkové struktury zemřelých na COVID-19 s věkovou strukturou zemřelých na respirační onemocnění v předchozích letech. Zajímavé je zejména zobrazení relativních věkových struktur těchto zemřelých pomocí populačních pyramid. Bylo by rozhodně zajímavé, porovnat tímto způsobem struktury zemřelých za celý rok 2020. Je však škoda, že k této části není uvedeno podrobnější teoretické ukotvení.

Některé popisy výsledků v analytické části jsou poněkud kostrbaté, například „... Itálie končí na hodnotě mezi 500 a 600 zemřelými na 100 tisíc obyvatel...“ nebo „... čím delší křivka dané země je, tím více případů (na milion obyvatel) tam bylo hlášeno.“ Jinak je popis výsledků i grafů spíše stručný, což ovšem nehodnotím negativně.

Osobně bych doporučila přidání diskuze výsledků analytické části práce, a to ideálně do samostatné kapitoly, kde by autorka měla prostor porovnat své výsledky s odbornou literaturou i se více vyjádřit ke stanoveným výzkumným otázkám.

Závěry práce

V závěru práce autorka shrnuje, jaké byly stanoveny cíle a jaká byla použita data a metody pro naplnění těchto cílů. Velmi stručně se také vyjadřuje k výzkumným otázkám. Jak již bylo řečeno, bylo by pro tyto účely vhodné vytvořit samostatnou kapitolu. Autorka uvádí omezení, které vyplývají z ne vždy dobré dostupnosti dat a jejich částečně předběžného charakteru. Nakonec autorka zmiňuje i možnosti dalšího zkoumání, které by však mohli být i podrobnější.

Celkové zhodnocení práce

Celkově lze předkládanou práci zhodnotit jako aktuální a zajímavou. Přestože jsou použité analýzy spíše základního charakteru, lze je považovat za adekvátní pro bakalářskou práci. Autorka se snažila vypořádat s limity, které vyplývají z omezené dostupnosti dat i poznatků o stále ještě probíhající pandemii. Výsledky analýzy nabízejí široké množství otázek, kterým by bylo možné se v budoucnu dále a podrobněji věnovat. Co se týče formální stránky práce, je možné vytknout drobnosti, jako některé nepřilíživé vědecké formulace (které jsou zmíněny výše) a překlepy. Nejedná se však o závažné problémy. Práci tedy **doporučuji k obhajobě**.

Otázky k obhajobě

Čím mohou dle názoru autorky zapříčiny vyšší hodnoty míry fatality v počátcích pandemie?
Jakým způsobem může věková struktura populace ovlivňovat incidenci onemocnění COVID-19?
Lze podle autorky očekávat změnu věkové struktury nakažených a zemřelých v dalších vlnách pandemie?

Datum: 26. 8. 2021

Autor posudku: Mgr. Anna Altová

Podpis: